

№1(5)
2025

O'ZBEKISTAN MAMLEKATLIK KONSERVATORIYASI
NOKI FILIALI

MUSIQA VA SAN'AT AXBOROTNOMASI / ВЕСТНИК МУЗЫКИ И ИСКУССТВА / BULLETIN OF MUSIC AND ART

MUZÍKA HÁM KÓRKEM ÓNER XABARSHÍŚÍ

ILIMY-METODIKALÍQ JURNAL

**ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASÍ JOQARÍ
BILIMLENDIRIW, ILIM HÁM INNOVACIYALAR
MINISTRILIGI
ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASÍ MÁDENIYAT
MINISTRILIGI
ÓZBEKSTAN MÁMLEKETLIK KONSERVATORIYASÍ
NÓKIS FILIALÍ**

MUZÍKA HÁM KÓRKEM ÓNER XABARSHÍSÍ
Ilimiy-metodikaliq jurnal

MUSIQA VA SAN'AT AXBOROTNOMASI
Ilmiy-uslubiy jurnal

ВЕСТНИК МУЗЫКИ И ИСКУССТВА
Научно-методический журнал

BULLETIN OF MUSIC AND ART
Scientific-methodical journal

№ 1(5)/2025

SHÓLKEMLESTIRIWSHI:

Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası Nókis filiali

Bas redaktor: – Allanbaev Rudakiy, *professor*

Juwaplı xatker: – Kamalova Difuza, *filologiya ilimleri boyınsha filosofiya doktori, docent.*

REDKOLLEGIYA AĞZALARI:

OZODBEK NAZARBEKOV – Ózbekstan Respublikası Mádeniyat ministri, professor;

AZIZBEK TURDIEV – Ózbekstan Respublikası Mektepge shekemgi hám mektep bilimlendiriw ministri máslahátshisi, filologiya ilimleri boyınsha filosofiya doktori (PhD);

BEGIS TEMIRBAEV – Qaraqalpaqstan Respublikası Mádeniyat ministri, docent;

KAMOLIDDIN URINBAYEV – Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası rektori, professor;

OMONILLA RIZAEV – kórkem ónertanıw ilimleriniń kandidati, professor;

HIKMAT RAJABOV – professor;

ORAZALI TOSHMATOV – professor;

BAXT AZIMOV – pedagogika ilimleri kandidati, docent,

MUHABBAT TOLAXOJAEVA – kórkem ónertanıw ilimleriniń doktori, professor;

MARFUA XAMIDOVA - kórkem ónertanıw ilimleriniń doktori, professor;

BOLTABOY SHODIYEV - kórkem ónertanıw ilimleriniń doktori;

OZODA TOSHMATOVA - kórkem ónertanıw ilimleriniń doktori, professor;

SAYYORA ĞAFUROVA – professor;

OYDIN ABDULLAEVA – professor;

IRODA MIRTALIPOVA – kórkem ónertanıw ilimleri boyınsha filosofiya doktori (PhD);

PARAXAT MAMUTOV – kórkem ónertanıw ilimleri boyınsha filosofiya doktori (PhD);

QURBANBAY JARIMBETOV – filologiya ilimleriniń doktori, professor;

ALIMA BERDIMURATOVA – filosofiya ilimleriniń doktori, professor;

ZIYADA BEKBERGENOVA – filologiya ilimleriniń doktori (DSc), professor;

ALIMA PIRNIYAZOVA – filologiya ilimleriniń doktori (DSc);

YUSUPOV QONÍSBAY – pedagogika ilimleriniń doktori (DSc), professor;

UTEBAEV TAJIBAY - pedagogika ilimleriniń doktori (DSc), professor;

SEYTKASIMOV DAULETNAZAR - pedagogika ilimleriniń doktori (DSc);

ARTÍQBAY EREJEPOV – pedagogika ilimleri boyınsha filosofiya doktori (PhD), docent;

JAÑABAY MARZIYAEV – filologiya ilimleri boyınsha filosofiya doktori (PhD), docent;

Jurnal qaraqalpaq, ózbek, rus hám ingliz tillerinde baspadan shıǵarıladı. Jurnal Ózbekstan Respublikası Prezidenti Administraciyası janındaǵı Málimleme hám ǵalaba kommunikaciýalar agentligi tárepinen mámleketlik dizimnen ótkerilgen. №047569 4-oktyabr, 2022-jıl.

Ózbekstan Respublikası Joqarı Attestaciya Komissiyasınıń 2024-jıl 30-iyuldaǵı 358-sanlı qararı tiykarında jurnal 17.00.00-Kórkem ónertanıw ilimleri jónelisi boyınsha dissertaciya nátiyjelerin baspadan shıǵarıw ushın arnalǵan jetekshi ilimiy jurnallar qatarına kiritilgen.

Redaksiya mánzili: Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası Nókis filiali Turan oypatı 29-jay.

E-mail: ozdknf@edu.uz, UZDK_Nukus@exat. Tel:551020540 Veb-sayt: <https://science.uzdknf.uz/>

ISSN-2181-4112

LYUDVIG BETHOVEN IJODIDA VARIATION SHAKL

Tahlil va tavsif

Saburova U.M.

O‘zbekiston davlat konservatoriyasi Nukus filiali

Annotatsiya: Oliy o‘quv yurtlarida, fortepiano cholg‘usi orqali klassik kompozitorlarning ijodi bilan tanishish va shuning bilan bir qatorda ularning, yirik shakldagi asarlari bilan tanishamiz. Variatsiya shakli mavzusi va ularning har xil garmonik, fakturaviy o‘zgarishlar bilan puxta foydalanishi keng namoyon bo‘ldi. L. V. Betxovenning fortepiano cholg‘usida bebaho asarlar, ayniqsa variatsiya, sonatalari o‘zining mukammal garmoniya, ritm va ahanglarining hamohangligi bilan alohida o‘rin egallaydi.

Kalit so‘zlar: klassik davr, nyuans, dinamika, tembr, lad, faktura, ritm, shtrix, agogika, temp.

Аннотация: В высших учебных заведениях мы знакомимся с творчеством классических композиторов через фортепиано, а также с их крупными произведениями. Широко представлена тема вариационных форм и их мастерское использование с различными гармоническими и фактурными изменениями. Бесценные произведения Л.В.Бетховена для фортепиано, особенно вариации и сонаты, занимают особое место благодаря совершенству гармонии, ритма и сочетания звуков.

Ключевые слова: классический период, нюанс, динамика, тембр, лад, фактура, ритм, штрих, агогика, темп.

Annotation: In higher education institutions, we become acquainted with the works of classical composers through the piano, as well as with their major compositions. The topic of variation forms and their masterful use with diverse harmonic and textural changes is extensively covered. The priceless piano works of L.V.Beethoven, particularly his variations and sonatas, hold a special place due to their perfection in harmony, rhythm, and the combination of sounds.

Key words: classical period, nuance, dynamics, timbre, mode, texture, rhythm, stroke, agogics, tempo.

Kirish: Klassik davri kompozitorlarning yirik namoyondasi bo‘lmish Lyudvig van Betxoven, o‘zining simfoniya, sonata, variatsiya va boshqada ko‘plab asarlari bilan dunyoga tanildi. Uning asarlari, butun jahon rivojlangan davlatlarning, deyarli barcha go‘shalarida hali hanuz yangramoqda. Betxoven o‘zinig fortepiano ijodini variatsiya yozishdan boshladi. Misol tariqasida keltirib

oʻtadigan boʻlsak, uning birinchi “DRESSLER MARSH” iga 9 ta variatsiya va yana bitta mashhur variatsiyasi, “Diabella valsida 33 ta variatsiya” si bastalandi.

Asosiy qism: Betxoven oʻzining variatsiyalarida asosan, mashhur ariyalar va ulardagi koʻplab ijroviy bezaklardan foydalandi. Rang barang boʻyoqlardagi garmoniya, fakturalarni har bir variatsiyasida foydalandi va ana shunday variatsiyalaridan biri bu “Prometey” baletidagi xalq raqsi mavzusiga Es-dur tonalnostida “15-ta variatsiya va fuga” si boʻldi. Bu variatsiyaning jarangli qadimiy instrumental janrining yangi chuqur talqinini beradi. Oʻziga xos mavzudagi “32 Variatsiya” (1806-1807) Betxoven ijodining eng ajoyib fortepiano asarlari qatoriga kiradi. Ushbu tsiklda har bir variatsiyaning mazmuni ijodkorning hayotiga taaluqli boʻlib, kuchli mavzu, fojia va shuning bilan birga chuqur tarixiy ildizlarga ega boʻlganligi bilan oldindan belgilandi. U fojiali tasvirlarni tasvirlash uchun XVII asrdan buyon ishlab chiqilgan eng xarakterli ifoda vositalarini oʻzlashtirdi.

Misol tariqasida chakon, passakaliya yoki lamento ariyasiga xos boʻlgan xromatik tushuvchi basso astenato texnikasi, sarabanda ritmini keltirib oʻtsak boʻladi. Ushbu variatsiya jarayonida mavzu sezilarli oʻzgarishlarga uchraydi. Butun tsiklning tarkibida epizodlarning mexanik almashinuvi izi yoʻqligini kuzatishimiz mumkin. U sonataga oʻxshash dramatik konfliktni, sonata tarangligini va hatto sonata shaklining konturlarini ochib beradi. Bu asar koʻp jihatdan Bramsning toʻrtinchi simfoniyaasining passakaliyasiga oʻxshatish kuzatiladi.

Betxovenning soʻnggi uslubdagi eng ajoyib fortepiano asarlaridan biri boʻlgan – “Diabella valsiga 33 variatsiyasi” (1823-yil) yanada monumental hisoblanadi. Bu variatsiya bir-biriga keskin qarama qarshi boʻlgan, ammo maʼlum bir dramatik rivojlanish chizigʻi bilan bogʻlangan oʻttiz uchta miniatyuraning noyob tsiklidir. Tsikl mavzuni janrga oʻzgartirish printsipiga asoslanadi, keyinchalik u romantikaning odatiy uslubiga aylandi. Diabellining oddiy valsi Betxoven tarafidan tantanali marshga, oʻtkir skertsoga, chuqur fikrlash musiqasiga, mahobatli xoralga, improvizatsiya yoki fugaga aylantiriladi.

L.V.Betxovenning fortepiano uchun variatsiyalari

9 ta variatsiya “Dressler marsh” mavzusiga (1782.y. op.63 c-moll)

6 ta variatsiya “Shvetsariya qoʻshigʻi” mavzusiga (taxminan 1790.y op.64 F-Dur)

24 ta variatsiya Riginining “Venni Atoge” ariettasi mavzusiga (1790.y op.65 D-Dur)

12 ta variatsiya Geybelning “La Nozze Disturbato” baletidan menuet mavzusiga (1795 y. op.68. C-Dur)

13 ta variatsiya “Qizil qalpoqcha” qoʻshigʻidan “Es war einmahl ein alter Mann” (1792 y. op.66. A-Dur. As-Dur),

9 ta variatsiya “Tegirmonchi ayol” operasi mavzusiga 1796 y. op.69. a-Dur),

6 ta variatsiya xuddi shu operadan duet mavzusiga,
 12 ta variatsiya “O‘rmon qizi “ baleti dan rus qizi mavzusiga (1796 y. op.71. A-Dur).
 8 ta variatsiya Gretrining “Arslon yurakli Richard” operasi mavzusiga (1796-1797y. op.71. G-dur)
 10 ta variatsiya A.Salierining “Falstaf” operasi mavzusiga (1799 y. op.73. B-Dur).
 6 ta variatsiya o‘z mavzusiga (1800 y. op.77. G-Dur)
 15 ta variatsiya “Prometey asarlari” baletidagi mavzu bo‘yicha (1802 y. op.34. F-Dur)
 Ingliz tilidagi 7 ta variatsiya “Xudo shohni saqla” qo‘shiqlari mavzusiga (1803 y. op.78. C-Dur)
 33 ta variatsiya Diabella vals mavzusiga (1819-1823 y. op.120. C-Dur)
 5 ta Shotlandiya va bitta Avstriya xalq qo‘shiqlari mavzularida fortepiano yoki nay skripka jo‘rligida 6 ta variatsiya (1817-1818 y. op.107)
 10 ta variatsiya 2 tasi Tirol qo‘shig‘i, 6 ta shotland, ukrain va rus xalq qo‘shiqlari mavzulari bo‘yicha yozilgan.

L.V. Betxoven 32 ta variatsiyasi tahlil

Betxovenning yakkaxon fortepiano asarlaridan biri, original mavzuga yozilgan 32 ta variatsiyasi hisoblanadi. 1806-yillarda Betxoven ijodining eng qaynagan davrlariga to‘g‘ri keladi va ana shu yillarda “Kreyster sonata”, “Fidelio” operasi, 3-simfoniya “Eroika”, keyinchalik fortepiano uchun “Appasianata” nomini olgan 23-sonatasini yaratdi.

Betxovenning ushbu davrdagi ijodi dramatik-qahramonlik yo‘nalishga ega bo‘lib, o‘sha davrlarda hattoki, bunday shakldagi janrlarni diapazoni xarakterli tasvirlar deb atash ham mumkin emas edi.

Asl mavzudagi 32 variatsiya uning simfoniya va sonatalari kabi kontrastga asoslangan fojiali asar sarasiga kiradi. Shu bilan birga, bastakor bu yerda teran mutafakkir sifatida namoyon bo‘ladi. Betxoven yoshligida Bonndagi falsafa fakultetiga o‘qishga kirgan va butun umri davomida faylasuflar ijodiga qiziqqani bejiz emas. Har bir variatsiya tuzilishi tarafidan juda mantiqiy va oqilona yaratilgan. Ushbu tsiklni tashkil etuvchi o‘zgarishlarni ikkiga ajratishimiz mumkin: basso- astenato polifonik va gamafonik-garmonik.

Mavzu keskin va kuchli genetik jihatdan qadimiy musiqa bilan, aniqrog‘i, fojiali tasvirlarni yaratishda an‘anaviy ravishda ishlatilgan xususiyatlari bilan bog‘liq. Dramatik kontrast mavzuning boshqa xususiyatlarida ham namoyon bo‘ladi: ohang va bassning qarama qarshi yo‘nalishdagi harakati, yuqoriga ko‘tarilgan melodik harakat pastga sakrashlarga o‘z o‘rnini bosadi, birinchi zarbalarning urg‘usi sinko‘pa bilan solishtiriladi.

Mavzu va o'ttiz ikki variatsiyadan iborat bo'lgan tsiklning tuzilishi uni sonata tsikliga o'xshash qiladigan xususiyatlarga ega. Tsiklni to'rtta qismga bolish mumkin. Ulardan birinchisi mavzuni va birinchidan o'n birinchigacha bo'lgan o'zgarishlarni qamrab olgan holda sonata ekspozitsiyasiga mos keladi. O'n ikkinchidan yigirma ikkinchigacha bo'lgan o'zgarishlar guruhini rivojlanishga o'xshatishimiz mumkin. Vanihoyat, oxirgi ikki o'zgarish koda hisoblanadi. Ushbu guruhlarning har biri o'zining rivojlanish nuqtasiga ega, ushbu holatlar pianodan boshlab asta sekin musiqani o'sib borishga olib keladi.

Biroq tsiklda boshqa guruhlar ham ajralib turadi. Misol uchun dastlabki uchta o'zgarishlar bir qo'lda, ikkinchisida va keyin ikkalasida navbatma-navbat taqdim etilgan o'xshash figuralar bilan tavsiflanadi. Aleksandr Borisevich Goldenweiser bu yerda tempni o'zgartirish mumkin emasligini ta'kidladi – bu kichik o'zgarishlar guruhining birligini buzadi. Keyingi uchta variatsiya boshqa printsipga ko'ra birlashtiriladi: bu kichik guruhning ikkinchi o'zgarishidagi qo'sh harakat birinchi va uchinchi uchlik harakat bilan belgilanadi. Yettinchidan o'n birinchigacha bo'lgan o'zgarishlar o'ziga xos ravishda guruhlangan: yettinchi va sakkizinchi ohangni figuralar fonida ifodalaydi, o'ninchi variatsiya va undan keyin o'n birinchi o'xshash tuzilishga ega. Bu ikki juft to'qqizinchi variatsiya bilan ajralib turadi, bu yerda xo'rsinish intonatsiyalari bas astenato fonida paydo bo'ladi. Hattoki o'n ikkinchi variatsiyada mavzu xorallidagi sokin xarakterga ega bo'ladi. Keyin bir-biriga o'xshash ikkita juft variatsiya keladi. Rivojlanish bilan o'xshashlik, ayniqsa, o'n oltinchidan boshlab keying o'n yettinchi variatsiyada kuchli- kontrapuntal taqlid uchraydi. O'n sakkizinchida gammaga o'xshash harakat mavjud, keying kontrastli nyuanslar solishtiriladi. Yigirmanchi mavzuning akkord taqdimoti chap qo'lda uchlik hamrohligi fonida o'ng qo'lda paydo bo'ladi, yigirma birinchida-aksincha. Yigirma ikkinchi variatsiya kanonik.

Yigirma uchinchisida fortepiano sadosida chinakam orkestor ranglari namoyon bo'ladi: jo'r bo'lgan harakat torlar bilan, ohangning xor bilan ifodalanishi shamollar bilan bog'liqlik ko'rsatilgan. Yigirma to'rtinchi variatsiyada daslabki uchta variatsiyani, yigirma beshinchi esa to'rtinchi variatsiyani eslatadi. Yigirma beshinchida yigirma oltinchidan kichik guruh hosil bo'ladi, - ularning ikkalasidayam qo'sh nota taqdim etiladi, lekin yigirma sakkizinchi aksincha judayam xotirjamlik kuzatiladi. Yigirma to'qqizinchi variatsiyada ikki qo'lda uchlik harakati bilan boshlanadi, keyin chapda oktavalар paydo bo'ladi, pauzlar bilan ajratiladi va stakkato ijro etiladi. O'ttizinchi variatsiyada juda xotirjam xor. O'ttiz birinchi mavzuda mavzu gamma shaklidagi harakat paydo bo'lguncha pp ga olib boriladi. Oxirgi variatsiyaning materiali xilma xildir: madhiyali apoteozga olib keladigan o'ziga xos "monolog" paydo bo'ladi.

Betxoven. Diabelli Variations, Op. 120 Ushbu valsni va Lyudvig van Betxovenni oldi, u tez-tez diabelli bilan musiqiy noshir sifatida hamkorlik qilgan. Dastlab, bu g'oya bastakorning g'ayratini uyg'otmadi - diabelli valsi unga juda sodda va zerikarli, ibtidoiy tuyuldi.

Ammo keyin Betxoven nashriyot tomonidan ishlab chiqilgan loyihada ishtirok etishga qaror qildi - ehtimol u bunday yaxshi ish bilan shug'ullanish imkoniyatiga jalb qilingan yoki ehtimol mavzuning o'zi unga o'ziga xos "qiyinchilik" sifatida taqdim etilgan: har bir bastakor o'ziga xos musiqiy fazilatlar bilan ajralib turmaydigan mavzuni ajoyib tarzda qayta ishlashga qodir emas! Va natijada 1823 yilda monumental asar tug'ildi, bu Betxovenning yakkaxon pianino sohasidagi ishining chinakam munosib yakuniga aylandi – "diabelli valsining 33 o'zgarishi".

Variatsion tsikl shakl birligining aniq belgilariga ega emas, lekin uni tashkil etuvchi o'zgarishlarning har biri mavzu bilan aloqani saqlab qoladi. Betxoven bu erda eng murakkab, nozik va Jasur o'zgarish usullaridan foydalanadi. Mavzu turli xil janr o'zgarishlariga duch kelmoqda. Birinchi o'zgarish tantanali yurish, ikkinchi va to'qqizinchi – Sherzo. O'n uchinchi burlesk, o'n to'rtinchi dafn marosimi, ammo g'ayrioddiy, majorda bayon etilgan. Tsiklda yigirma to'rtinchi variatsiyada fugetta, yigirma to'qqizinchi sarabanda va o'ttiz birinchi variatsiyada juda ifodali Largo mavjud. Variatsion tsikl tez sur'atda fug va Minuet bilan yakunlanadi. Diabellining murakkab bo'lmagan mavzusining metrik tuzilishini saqlab, Betxoven uning asosida o'z davrining ko'plab janrlarini namoyish etdi.

Xulosa: Anton Diabelli tomonidan yaratilgan nashr 1823-1824 yillarda ikki jildda nashr etilgan, ulardan biri Betxovenning variatsiyalarini, ikkinchisi esa xayriya loyihasida ishtirok etgan boshqa barcha kompozitorlarni o'z ichiga olgan. Betxoven esa o'zining "33 variatsiyasi" eskizida "fortepiano uchun yoki faqat buyurtma bo'yicha boshqa hech narsa yozmaslik" deb yozgan. "Diabelli valsidagi 33 ta o'zgarish" uning fortepiano ijodida "ajoyib nuqta" bo'ldi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Yavorskiy B. L. Бетховен вариации до минор (сборник «Из истории советской бетховенианы») 2003.
2. Алексеев А. Д. Методика обучения игре на фортепиано. –Москва «Музыка», 1978.
3. <http://www.belkanto.ru>
4. <https://www.belcanto.ru/beethoven.html>

MAZMUNÍ

MUZÍKATANÍW

1	Ходжаметова Г.И. КАРАКАЛПАКСКАЯ ТРАДИЦИОННАЯ МУЗЫКА КАК ПЕРВООСНОВА СОЧИНЕНИЙ ФОРТЕПИАННОЙ МУЗЫКИ	3
2	Charshemov J. P.XINDEMITNING “LUDUS TONALIS” TSIKLINING GARMANIK TAXLILI	10
3	Мухаммедниязов К.Т. ИЗУЧЕНИИ ПРОБЛЕМЫ ВЗАИМОСВЯЗИ МУЗЫКИ И СЛОВА НА ПРИМЕРЕ «ПОЭТИКИ» АРИСТОТЕЛЯ	16
4	Abatbaeva R.O. XX ASRNING IKKINCHI YARMIDA QORAQALPOQ MUSIQASI	22
5	Саидхонов А.С. ДВЕНАДЦАТЬ ГРАНИ СОВЕРШЕНСТВА (На примере трансцендентные этюды Ференца Листа)	29
6	Жумабаев А.Е., Муратбаева А.А. МУЗЫКАЛЬНАЯ ФОЛЬКЛОРИСТИКА	42
7	Saburova U.M. LYUDVIG BETHOVEN IJODIDA VARIATION SHAKL	48

KÓRKEM ÓNER

8	Allanbaev R.O. QORAQALPOQ KOMPOZITORLARI ASARLARIDA MUSIQIY DRAMALAR	53
9	Abdullaev F., Muratbaev A. QARAQALPAQSTANDA DEMLI ORKESTRINIŇ DÚZILIWI HÁM ONIŇ RAWAJLANIŇW BASQIŠHLARI	59
10	Qurbanazarov P. DAMLI CHOLG‘ULAR VA ULARNING RIVOJLANISH BOSQICHLARI	65
11	Shermatov K.E. BUYUK ALLOMALAR ABU ALI IBN SINO VA ABU NASR FAROBIYLARNING MUSIQIY MEROSI	73
12	Abdullaeva U., Razatdinova A. KOMPOZITOR KEŇESBAY ABDULLAEVTIŇ QARAQALPAQ XALIŇ NAMALARINIŇ RAWAJLANIŇWIŇA QOSQAN ÚLESI	80
13	Александрова О.А. ПАМЯТИ ОПЕРНОГО ПЕВЦА КУРКМАСА МУХИТДИНОВА	86
14	Allaniyazov B. SKRIPKANING TARIXIY RIVOJLANISH JARAYONI	91
15	Erejepov A.A. QARAQALPAQ BAQSISHILIQ MEKTEPLERINIŇ ATQARIWSHILIQ KÓRKEM ÓNERI ÓZGESHELIKLERI HAQQINDA	98

16	Kamalova G.M. HIKMAT RAJABOVTIŇ DÓRETIWSHILIGINE TÁN ÓZGESHELIKLERI	104
17	Dosimbetov B.X. CHOLG‘U IJROCHISINI KONSERT VA SAHNA NAMOIYISHIGA TAYYORLASHNING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI	113
18	Zuxurov M.M. DIRIJYORLIQTA QOL HÁREKETLERINIŇ DURIS ATQARILIWI HÁM OLARDI RAWAJLANDIRIW	120
19	Embergenova G.A., Yo‘ldoshev L.E. XOR ASARLARINI TAHLIL QILISH OMILLARI	130
20	Paxratdinova L.Sh. SKRIPKA SAZ ÁSBABÍ TARIYXÍ	136
21	Karimova I.I. SKRIPKA SAZ ÁSBABÍNA SHÍĠARMA JAZĠAN DÓRETIWSHILER HÁM PROFESSIONAL ATQARÍWSHÍLAR ÁHMIYETI	145
22	Rejepov Sh.B. ĠAYÍP DEMESINOVTIŇ FORTEPIANO DÓRETIWSHILIGI (“Prelyudiya”lari misalında)	153
23	Mamutov P.A. TEATRDÍŇ TARIYXÍY QÁLIPLESIW HÁM DRAMATURGIYANÍŇ RAWAJLANIW BASQÍSHLARÍ	159

MUZÍKA PEDAGOGIKASÍ

24	Umarova V.A. MUSIQA-IJROCHILARNI TANLOVLARGA TAYYORLASHDA USTOZ VA OILANING ROLI	164
25	Tnibaev P.K. DAMLI CHOLG‘ULARNI TALABALARGA O‘RGATISH: PEDAGOGIK YONDASHUVLAR VA METODLAR	169
26	Элмуродова Г.А. СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ТЕХНИКИ ПО ПРЕДМЕТУ ФОРТЕПИАНО (НА ПРИМЕРЕ ЭТЮДОВ К. ЧЕРНИ)	173
27	Iseev R. FORTEPIANO ATQARÍWSHÍLÍĠÍŇDA POLIFONIYA JANRÍŇÍŇ AHMIYETI. POLIFONIYALÍQ SHÍĠARMALAR USTINDE JUMÍS ALÍP BARÍW	180

JÁMIYETLIK-GUMANITAR PÁNLER

28	Jabbarov I.A., Bazarbaeva N.I. MOBILE APPLICATIONS AS A CONTEMPORARY INSTRUMENT FOR ENHANCING ENGLISH LANGUAGE LEARNING	187
29	Marziyaev J.K. JOQARÍ OQÍW ORÍNLARÍŇDA JURNALIST QÁNIGELERDI TAYARLAW	194
30	Kalimbetova S.A. O‘ZBEK JADID DRAMATURGIYASI VA TEATRI (“Padarkush” va “To‘y” dramalari misolida)	201

MUZÍKA HÁM KÓRKEM ÓNER
XABARSHÍSÍ
Ilimiy-metodikalıq jurnal